

TANTÁRGYI TEMATIKA

2024/2025 tanév II. félév; Jogász szak

Tantárgy neve: <i>Magyar állam- és jogtörténet II.</i>	Tantárgy Neptun kódja: AJJOT271N2 (nappali) AJJOT271L2, AJJOT 271D2 (levelező) Tárgyfelelős intézet: Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet Jogtörténeti Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Turkovicsné Dr. Koncez Ibolya Katalin Ph.D tanszékvezető egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2. tavaszi félév	Előfeltétel: -
Óraszám: nappali: 2 óra / hét levelező: 15 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 5	Munkarend: nappali/levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A MAGYAR ÁLLAM- ÉS JOGTÖRTÉNET tantárgy célkitűzése a mai magyar állam- és jogrendszer történelmi előzményeinek bemutatása. Ennek során a joghallgatók képet kapnak arról, milyen okok miatt és milyen módon formálódott állam- és jogrendünk a polgári átalakulásig, valamint elsajátíthatják a fontosabb szakmai alapfogalmakat. A tárgynak a jogi kultúrát megalapozó és továbbfejlesztő szerepet is szánunk. A tárgy propedeutikus jellegű, amely a középiskolai történelem tudásanyagát feltételezve készíti elő a hallgatókat a választott hivatás alapfogalmainak megértésére. Bevezető és alapozó karaktere miatt tekintettel kell lennünk a hallgatóink elvárható ismeretszintjére és a felsőbb éveken oktatott tételes tárgyak igényeire. A levelező tananyag összeállításánál figyelemmel voltunk az első évfolyamon oktatott más tantárgyak tematikájára is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T2, T5, T7, T10, T12, T16, T18 <i>képesség:</i> K1, K4, K9, K10, K14, K19, K26 <i>attitűd:</i> A1, A2, A4, A5, A6, A18 <i>autonómia és felelősség:</i> F1, F3, F4, F5</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>I.Konzultáció</p> <ol style="list-style-type: none"> <i>A félévi tematika és a követelmények ismertetése</i> A magyar jogforrási rendszer fejlődése A magyar büntetőjog fejlődése a 19. század feléig <p>II.Konzultáció</p> <ol style="list-style-type: none"> 1848 előtti magánjogunk Perjogunk fejlődése a polgári átalakulásig <p>III. Konzultáció</p> <ol style="list-style-type: none"> Modern büntetőjogunk A bünvádi (büntető peres) eljárás A polgári peres eljárás fejlődése 1848 után Közigazgatási anyagi és eljárásjogi tendenciák a polgári Magyarországon A tulajdonviszonyok változásai a dualizmus korszakában A magyar kereskedelmi jog fejlődése <p>IV. Konzultáció</p> <ol style="list-style-type: none"> Az értékpapírjog a polgári Magyarországon A magyar csődjog kialakulása és fejlődése a polgári Magyarországon. A gazdasági verseny szabályozása. Összegzés - Félév zárása 	

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során aláírást kell szerezni, amelynek feltétele az előadásokon való részvétel.

Az előadó a félév során legalább két alkalommal katalógust készít.

A távolmaradás megengedett mértéke 1 alkalom. A további igazolt vagy igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után, amelynek teljesítése írásban vagy szóban, az oktatóval történő egyeztetés szerint történik.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése

A e-leckekönyvi aláírás megszerzése után a hallgatók a vizsgaidőszakban a félév anyagából szóbeli vagy írásbeli vizsgát tesznek.

A vizsgán 5 fokozatú értékelést alkalmazunk.

A vizsga anyagát a tankönyv tételek és az előadások (konzultációk) anyaga képezi.

Az ötfokozatú értékelés százalékos határai:

0-60%: elégtelen (1);

61-70% elégséges (2);

71-80%: közepes (3);

81-90%: jó (4);

91-100%: jeles (5).

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők: előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, megbeszélés, vita

**EGYSÉGES TÉTELSOR
NAPPALI ÉS LEVELEZŐ HALLGATÓK RÉSZÉRE**

Magyar állam- és jogtörténetből

(Jogtörténet)

2024/2025. tanév II. félév

I.

1. A magyar jogtörténet korszakai. [Jt. 22-29]
2. A jogforrás fogalma. [Jt. 29-30. o.]
3. Szokás, jogszokás és szokásjog, a döntvény, a szokásjogi gyűjtemények, a jog igazolása: az oklevelek. [Jt. 30-34. o.]
4. A törvény, a törvények kihirdetése és közzététele, a törvénygyűjtemények. A privilégium, a rendelet, a szabályrendelet, a városi jogkönyvek, a tárnoki jog. [Jt. 34-45. o.]
5. A jogképeség kérdése rendi jogunkban. [Jt 87-88. o.] [Jt 92-94. o.]
6. A nemesség megszerzésének módjai [Jt 88-92. o.],
7. Az adományrendszer, az adomány fajtái és jogcímei [Jt 110-115. o.]
8. A cselekvőképesség szabályozása rendi jogunkban. A jogi személyiség szabályozása. [Jt 94-96. o.]
9. A dolog és a vagyon (jószág) fogalma. A dolgok fajtái, értéke. [Jt 97-101. o.].
10. A birtokos jogai. Az elévülés és az elbirtoklás. [Jt 101-104. o.].
11. Kötelmi jogi intézmények. A nil juris záradék. Kölcsön, kamat. [Jt.118-121. , 124.o.]
12. A rendi kor zálogjoga. [Jt 124-127. o.]
13. A károkozás és a magánjogi tiltott cselekmények rendi jogunkban. [Jt 129-130. o.]
14. A nők különjogai a rendi korban [Jt 138-141. o.],
15. A rendi kor házassági joga, és annak hatásai [Jt. 145-151. o.]
16. Az örökös és a hagyományos. Az örökség megnyílása. A végrendeleti öröklés rendi jogunkban. [Jt 130-134. o.]

17. A törvényes öröklés a rendi korban. A hitbizomány. [Jt 134-138. o.]
18. Gyámság, gondnokság a rendi jogban [Jt 151-152. o.]
19. A büntetőjog önálló jogággá válása és az első büntető törvénytervezetek. [Jt. 274-275. o.];
20. Az elkövető a középkori magyar büntetőjogban [Jt. 281-285. o.]
21. A felelősség kérdése a középkori magyar büntetőjogban; [Jt. 285-291. o.]
22. Egyes bűncselekmények a XV-XVI. századi Magyarországon. [Jt. 291-297. o.]
23. A korai magyar perjog (eljárás) jellege, perbeli személyei, valamint a per kezdeti szakasza [Jt. 406-409. o.]
24. A korai magyar perjog (eljárás) bizonyítási eszközei. [Jt. 409-418. o.]
25. A magyar perjog általános jellemzői és tagozódása Mohács után (büntető-polgári, írásbeli-szóbeli per). [Jt 427-433. o.]
26. A magyar magánjog a neoabszolútizmus időszakában.[Jt. 157-160. o.]
27. A magyar magánjog fejlesztésének eszközei (a magyar magánjog forrásai) 1848 után [Jt. 161-166. o.]
28. Személyi jog szabályozása a polgári korszak Magyarországon [Jt. 167-171. o.]
29. Dologi jog szabályozása a polgári korszak Magyarországon [Jt. 171-175. o.]
30. Korlátolt dologi jog szabályozása a polgári korszak Magyarországon [Jt. 176-178. o.]
31. A kötelmek keletkezésének esetei [Jt. 180-186. o.]
32. Kötelmi jog különös részének szabályozása a polgári korszak Magyarországon [Jt. 186-188. o.]
33. Az öröklési jog a dualizmus idején [Jt. 188-190. o.]
34. A kereskedelmi jog kialakulása és fogalma, fejlődése [Jt. 191-194. o.];
35. A kereskedelmi ügyeltek, a kereskedő fogalmának meghatározása, a tárgyi kereskedelmi alapügyletek, a kereskedelmi jog forrásai és hatása magánjogunk fejlődésére [Jt. 195-199. o.]
36. A közkereseti társaság és a betéti társaság [Jt. 200-202. o.]
37. A részvénytársaság és a szövetkezet [Jt. 202-209. o.]
38. A korlátolt felelősségű társaság és a csendes társaság [Jt. 209-211. o.]
39. Csődjog szabályozása [Jt. 211-214. o.]
40. Az értékpapírok fajtái (csoportosítása). [Jt. 215-216. o.]
41. A váltójog fejlődése, szabályai [Jt. 216-218. o.]
42. Értékpapírok fajtái: A csekk, a kötvény, a záloglevél, a részvény [Jt. 218-221. o.]
43. A tőzsde [Jt. 221-226. o.]
44. A polgári házasságról szóló 1894:XXXI. tc. [Jt. 229-232. o.]
45. Gyámság, gondnokság szabályozás a polgári korszakban [Jt. 232-235. o.]
46. Az 1843.évi büntetőjogi javaslat. [Jt. 318-324. o.]
47. A Csemegi-kódex rendszere. A kódex általános része; alapelvek. [Jt. 329-334. o.]
48. A Csemegi-kódex Különös Része. A kódex értékelése. [Jt. 335-341. o.]
49. A kihágási büntetőtörvénykönyv [Jt. 342-345. o.]
50. A Csemegi-kódex novelláinak elméleti előzményei [Jt. 345-350. o.]
51. A Csemegi-kódex első novellája (1908), a dologházi törvény (1913), a Csemegi-kódex második novellája (1928). [Jt. 350-356. o.]
52. A Csemegi-kódex büntetési rendszere, a fokozatos börtönrendszer Magyarországon [Jt. 367-371. o.]
53. A büntetőjog fejlődése 1945 után [Jt. 377-381. o.]
54. A büntetőeljárás fejlődése 1896-ig. [Jt 442-444. o.]
55. Az 1896-os bűnvádi perrendtartás létrejötte, és a bűnvádi per alapelvei [Jt. 445-447. o.]
56. A bűnvádi per fórumai. Az előkészítő eljárás, valamint a közbenső eljárás a törvényszék előtti eljárásban. [Jt. 447-450. o.]
57. A főtárgyalás és ennek esküdtszéki sajátosságai a bűnvádi perben [Jt. 450-453. o.]

58. A perorvoslatok a bünvádi perben. [453-455. o.] A Bünvádi Perrendtartás (Bp.) jelentősége [456. o.]
59. A polgári per főbb alapelvei és szakaszai. A perfelvétel, a tárgyalás az 1911-es Polgári Perrendtartás szerint [Jt. 461-462. o.]
60. A bizonyítás elvei és a bizonyítási eszközök az 1911-es Polgári Perrendtartás szerint. [Jt. 462-463. o.]
61. Az ítélethozatal, az ítélet formái, a jogorvoslatok az 1911-es Polgári Perrendtartásban. [Jt. 464-465. o.]
62. A különleges eljárások az 1911-es Polgári Perrendtartásban, valamint a kódex jelentősége. [Jt. 465-466. o.]
63. A polgári jog átalakulása 1945 után [Jt. 236-250. o.]
64. A proletárdiktatúra büntetőeljárásai modellje 1949-1954 [Jt. 477-480. o.]

II.

A tankönyvi tételeken túl a kollokviumon az előadások (konzultációk) anyagát is kérdezzük.

Kötelező irodalom: + 1 idegen nyelvű

1. **Magyar jogtörténet** (szerk. Mezey Barna) 4. átdolgozott kiadás, Osiris Kiadó Bp. 2007. [a tételekben Jt. rövidítéssel]
2. **Eckhart Ferenc: Magyar alkotmány- és jogtörténet** Osiris Kiadó, Budapest 2000.
3. **Koncz Ibolya Katalin: The Impact of Industrial and Technological Changes on State Social Policy and Social Structure in the First Half of the 20th Century in Hungary** Kosice, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Vydavateľstvo ŠafárikPress. 2024
4. Werbőczy István: **Tripartitum Opus Juris consuetudinarii Regni Hungariae**, M.Kir. Egyetemi Nyomda, Budapest. 1894.

Ajánlott irodalom: + 2 irodalom

1. **József Ruzsoly: Beiträge zur neueren Verfassungsgeschichte (Ungarn und Europa).** *Ungarische Rechtshistoriker.* (Herausgegeben von Barna Mezey) Gondolat Kiadó. Budapest, 2009.
2. **Magyar állam- és jogtörténet forrásai** (szöveggyűjtemény) (szerk: Mezey Barna) Osiris Kiadó, Budapest, 1998.
3. **Csizmadia-Kovács-Asztalos: Magyar állam- és jogtörténet** Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.

Egyéb tudnivalók:

Felmentési kérelem, kreditbeszámítási kérelem benyújtása esetén – karunk kreditátvételi szabályzata értelmében – felmentés, kreditbeszámítás akkor kapható, ha a hallgató korábban megszerzett ismeretei legalább 75%-ban lefedik a felvett tantárgy tematikáját és a kollokvium időpontja 10 éven belül volt.

Oktatói fogadó óra (személyesen, illetőleg telefonon, e-mailben):

A/6-os épület 219-es szoba. Telefon: +3646/565-111/23-39

e-mail: ibolya.koncz@uni-miskolc.hu.

Hallgatói ügyintézés:

Hodosi Gabriella A/6.épület 222. szoba

Tel: +3646/565-186

e-mail: gabriella.hodosi@uni-miskolc.hu